

Üniversite Öğrencilerinin Boş zaman Anlamlarının İncelenmesi*

Halime DİNÇ**, H. Buğra KOCA***, Adem POYRAZ****, Keziban AYDEMİR*****

Özet

Bu araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının incelenmesidir. Bu araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde farklı fakülte ve bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırma örneklemini ise Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin farklı fakülte ve bölümlerinde öğrenim gören 488 kadın, 473 erkek olmak üzere toplam 961 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaş ortalamaları $21,54 \pm 2,09$ olarak tespit edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, "Boş Zaman Anlamı Ölçeği" ve demografik değişkenlerden oluşan anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde; betimsel istatistik yöntemleri, Independent Samples T Testi ve tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının iyi seviyede olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyet, fakülte, düzenli fiziksel aktiviteye katılımlarına göre boş zaman anlamlarının anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerin boş zaman anlamlarının fakülteler arası ve düzenli fiziksel aktivite yapma durumlarına göre fark gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak; üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının iyi seviyede olduğu, boş zaman anlamlarının kadınlarda erkeklerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Boş Zaman Anlamı, Boş Zaman, Rekreasyon

Analysis Of Leisure Time Meanings Of University Students

Abstract

The purpose of this research; examining the meaning of leisure time of university students. The universe of this research was composed of students from different faculties and departments of Afyon Kocatepe University in 2017-2018 academic year. The sample of the research consists of a total of 961 students, 488 female and 473 male students attending different faculties and departments of Afyon Kocatepe University. The average age of the students are determined as 21.54 ± 2.09 . As a means of collecting data in the survey, a questionnaire consisting of "The Meaning of Leisure Scale" and demographic variables was used. In the analysis of the data by using descriptive statistical methods, Independent Samples T Test, and one-way ANOVA tests were evaluated. It was determined that leisure time meanings of university students were at a good level in the direction of the results obtained in the research. It was found that leisure time meanings differed significantly according to gender, faculty, participation in regular physical activities. In addition, it is concluded that the meaning of leisure time of university students varies between faculties and regular physical activity. As a result; It was determined that leisure time meanings was at a good level in university students, leisure time perception women were higher than men.

Keywords: University Students, Leisure Time Meaning, Leisure, Recreation

* Bu Çalışma 16. Spor Bilimleri Kongresinde Poster olarak sunuldu

** Sorumlu Yazar: Araştırma Görevlisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Afyonkarahisar-TÜRKİYE, halimedinc@yandex.com

***Doç.Dr.Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Afyonkarahisar-TÜRKİYE, bugrakoca@yahoo.com

**** Dr.Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Afyonkarahisar-TÜRKİYE, apoyraz63@gmail.com

***** Lisans Öğrencisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Afyonkarahisar-TÜRKİYE, kezbanaydemir12@gmail.com:

GİRİŞ

Günümüzde yokluğundan sıklıkla şikayet edilen konuların başında zaman ve para gelmektedir (Akatay, 2008; Gülbahçe, 1996). Para belki bulunabilmekte fakat geçen zamanın geri dönüşümü mümkün olmamaktadır (Eren, 1993'ten aktaran: Atasoy, Öncü ve Kılıç, 2015). Zamanın çoğu başkaları tarafından değil bireyin kendisi tarafından boşa harcanmaktadır (Akatay, 2008). Günlük hayatta karşılaşılan ve peş peşe gelişen bütün olaylar "zaman" kavramı içerisinde gelişir, yaşanır ve değerlendirilir (Baltaş ve Baltaş, 2012). Zaman; olguların birbirini izlemesiyle zihinde yaratılan ve yine olguların içinde sürüp gideceği düşünülen, başlangıç ile sonu bilinmeyen soyut bir kavram (Karaküçük, 2008) olup bireyden bireye farklı algılanabilmektedir. Bu farklılık yaşamın devamlılığı için harcanan zaman ile iş zamanı ve tüm bunların dışında kalan boş zaman arasındaki dengenin sağlanabilmesine bağlı olarak değişir.

Boş zaman; iş zamanı (çalışma), uyku, yemek yeme ve diğer zorunlu işler için ayrılan (harcanan) zaman sonrası arta kalan zaman dilimidir (Kemp ve Pearson, 1997). Boş zamanın tanımı sembolik bir anlamdan öte, öznel bir karakteristik taşır, yani herkes için farklı bir anlam ifade edebilir (Madrigal, 2006; Gürbüz ve Henderson, 2013). Bir çok araştırmacı tarafından boş zaman nitelikleri kısıtlama ya da zorlama olmadan, özgürce seçilen, eğlenceli, zevkli, rahatlatıcı, gerçek motivasyon, kendini ifade edebilme, aktif katılım, refah, estetik yaklaşımlı, iç kontrollü, başarı, özgür irade, aitlik ve gerçeklikten uzaklaşma gibi kavramlarla tanımlanmıştır (Bundy, 1993; Coleman ve Iso-Ahola, 1993; Csikszentmihalyi, 1990; Di Bona, 2000; Emerson, 1998; Iso-Ahola, 1979; Neumayer ve Wilding, 2005; Passmore ve French, 2003; Primeau, 2003).

Kişinin çalışma zamanı ve yaşam zorluklarının dışında kalan, aynı zamanda kendi istekleri doğrultusunda harcayabileceği, gereksinim duyulan zaman olarak tanımlanan boş zamana (Karaküçük ve Gürbüz, 2007; Atasoy, ve diğ., 2015; Esteve, San Martin ve Lopez, 1999) pozitif katılımın sağlanması; kendini gerçekleştirmiş, üretken, ruhen

sağlıklı birey ve toplumları ortaya çıkaracaktır (Balcı, Demirtaş, Gürbüz, İlhan ve Ersöz, 2002). Günlük yaşantı içinde çalışma hayatı ve diğer etkinliklerin sıkıcı ve kendini tekrarlayan çabalara dönüşmesi, boş zaman değerlendirme etkinliklerini yaşamın önemli bir parçası ve bir yenilenme aracı haline getirmiştir. Bireylerin boş zamanlarını nasıl değerlendireceğine ilişkin kararları tamamen kendilerine özgüdür. (Passmore ve French 2001). Eğitim, kültürel, sosyal, çevresel, ekonomik vb. faktörler boş zaman katılımları ve etkinlik tercihlerinde farklılıklar oluşturmaktadır (Kara, Emir, Gürbüz ve Öncü, 2018; Karaküçük, 2008; Jones, 2000). Bu farklılıkların temelinde boş zaman anlam ve önemi yatmaktadır. Bireylerin boş zaman anlam ve önemini bilmesi, boş zaman etkinliklerine katılımlarındaki en önemli unsurlardandır (Powrie, Kolehmainen, Turpin, Ziviani ve Copley, 2015).

Boş zaman anlamlarında sosyo demografik farklılıkların etkili olacağını düşündüğümüzde aynı eğitim seviyesine sahip üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarında sınıf, cinsiyet, gelir durumu ve bölümlere göre farklılıkların olabileceğini düşündürmektedir. Nitekim alan yazın incelendiğinde boş zamanın bazı sosyo demografik değişkenlere göre farklılık oluşturduğu belirtilmektedir (Kara ve diğerleri, 2018; Karaküçük ve Ekenci, 1995; Jones, 2000). Ayrıca farklı yaş gruplarında boş zaman anlamı, boş zaman etkinlik katılımları ve tercihleri ile ilgili benzer çalışmalar olduğunu görmekteyiz. (Serdar, Demirel, Harmandar Demirel ve Çakır, 2017; Gürbüz ve Henderson, 2013; Atasoy ve diğerleri, 2015). Ancak üniversite eğitimine devam eden lisans öğrencilerinin boş zaman anlamlarının bölümlere, gelir durumu ve sınıf düzeylerine göre incelendiği, Özellikle de farklı kültürel sosyal ekonomik ve iklimsel koşullara sahip olan Afyon Kocatepe Üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Bu bağlamda öğrencilerin boş zaman anlamlarının belirlenmesi, bölümlere ve sınıflara göre farklılıkların tespit edilmesi sonraki çalışmalar için referans oluşturacaktır. Ayrıca üniversite lisans eğitim öğretim süreci bireyin akademik, sosyal ve

kişilik gelişimindeki en önemli süreç olup, uzun yıllar devam edecek davranış biçimlerinin oluştuğu dönemdir. Bu dönemde kazanılacak her olumlu davranış biçimi bireyin sosyal ve iş yaşamında başarı, doyum ve kendini gerçekleştirme katkısında bulunacaktır (Karaküçük, 2008; Passmore ve French, 2001). Öğrencilerin boş zaman anlamlarının çeşitli değişkenler ile incelenmesi ülkemizdeki tüm yükseköğretim kurumlarındaki öğrenciler için zamanın anlam ve önemini kavrama ve yönetmede önemli sonuç ve öneriler ortaya konulabilir.

Amaç: Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının düzeyini belirlemek, kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere (cinsiyet, yaş, sınıf, gelir durumu, rekreatif aktivitelere katılım sıklığı) göre boş zaman anlamlarının farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiş Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde 2017-2018 Güz döneminde farklı fakülte ve bölümlerinde öğrenim gören ve bu çalışmaya gönüllü olarak katılan 488 kadın, 473 erkek olmak üzere toplam 961 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları $21,54 \pm 2,09$ olarak saptanmıştır.

Araştırmada “Demografik Bilgi Formu” ve “Boş Zaman Anlamı Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Demografik Bilgi Formu”; katılımcıların cinsiyet, yaş, sınıf, algılanan gelir durumu ve boş zaman aktivitelerine katılım sıklığı gibi bağımsız değişkenlerden oluşan sorulardan oluşmaktadır.

Bireyin boş zaman aktivitelerine katıldıklarında neler hissettiklerini saptamak amacıyla Esteve ve diğerleri, (1999) tarafından geliştirilen ve Gürbüz, Özdemir ve Karaküçük, (2007) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerliliği ve güvenilirliği yapılan

“Boş Zaman Anlamı Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek 6’lı Likert tipi olup (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 6=Tamamen Katılıyorum), toplam 35 madde ve 8 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu çalışma kapsamında toplanan veriler üzerinde hesaplanan toplam ölçek iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alpha) 0,94 ve alt boyutlarında sırasıyla Algılanan Özgürlük 0,91, İş İlişkisi 0,91, Sosyal Etkileşim 0,91, Boş Zamanın Kullanılabilirliği 0,91, Aktif-Pasif Katılım 0,91, Hedef Yönelimi 0,92, Algılanan Yeterlilik 0,91 ve İçsel Motivasyon 0,92 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında yapılan istatistiksel analizler için Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını test etmek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılarak hesaplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri -1 ile +1 arasında olduğu için verilerin normal dağılım gösterdiği (Büyüköztürk, 2012) belirlendi. Normal dağılım gösteren veriler parametrik testler ile analiz edilmiştir. İkili grup karşılaştırmalarında t-testi, çoklu gruplar arası karşılaştırmalarda ANOVA varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar ortalama $\pm$ standart sapma olarak verilmiş ve $p < 0,05$ değeri anlamlılık düzeyi olarak belirlenmiştir.

BULGULAR**Tablo 1. Örneklem Grubunun Özellikleri**

		F	%
Cinsiyet	Kadın	488	50,8
	Erkek	473	49,2
Yaş	18-19	120	12,5
	20-21	405	42,1
	22-23	331	34,4
	24-30	105	10,9
Algılanan Gelir Durumu	Çok Düşük	77	8,0
	Düşük	138	14,4
	Orta	483	50,3
	İyi	223	23,2
	Çok İyi	40	4,2
Sınıf	1. Sınıf	232	20,1
	2. Sınıf	269	28,0
	3. Sınıf	296	30,8
	4. Sınıf	164	17,1
Düzenli Fiziksel Aktivitelere Katılım Durumu	Evet	452	47,0
	Hayır	509	53,0
	Toplam	961	100

Tablo 1’de katılımcıların 19-28 yaş aralığında olduğu, %77,7’sinin orta ve yüksek gelir düzeyine sahip oldukları, %53’ünün ise düzenli fiziksel aktivite (FA) yapmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Boş Zaman Anlamları Ölçek Puan Ortalamaları

	Madde Sayısı	n	Ortalama±Ss
Özgürlük	5	961	4,32±0,95
İş İlişkisi	5	961	4,41±0,94
Sosyal Etkileşim	5	961	4,38±0,97
Boş Zaman Kullanırlığı	5	961	4,29±0,92
Aktif-Pasif Katılım	5	961	4,23±0,90
Hedef Yönelimi	3	961	4,22±1,10
Algılanan Yeterlilik	4	961	4,37±0,95
İçsel Motivasyon	3	961	4,15±1,02
Toplam Ölçek	35	961	4,31±0,79

Tablo 2’de katılımcıların, Boş Zamanın Anlamı Ölçeği (BZAÖ)’nden aldıkları faktör puanlarının aritmetik ortalaması 4,31 ve standart sapması 0,79’dur. BZAÖ puanları faktör bazında incelendiğinde; en yüksek puan ortalaması *İş İlişkisi* boyutunda (4,41), en düşük puan ortalamasının ise *İçsel Motivasyon* boyutunda (4,15) olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin BZAÖ puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Kadın	Erkek	P
Özgürlük	4,42±0,93	4,23±0,98	0,002**
İş İlişkisi	4,54±0,93	4,28±0,95	0,001**
Sosyal Etkileşim	4,48±0,97	4,29±0,97	0,003**
Boş Zaman Kullanırlığı	4,37±0,93	4,21±0,91	0,005**
Aktif-Pasif Katılım	4,29±0,89	4,17±0,92	0,044*
Hedef Yönelimi	4,33±1,03	4,11±1,15	0,001**
Algılanan Yeterlilik	4,45±0,96	4,30±0,95	0,014*
İçsel Motivasyon	4,17±1,03	4,13±1,01	NS
Genel Ortalama	4,39±0,77	4,22±0,80	0,001**

*p<0.05, **p<0.01 anlamlılık düzeyi, NS: anlamlı değil.

Tablo 3'te katılımcıların cinsiyet değişkenine göre *İçsel Motivasyon* alt boyutu dışında diğer BZAÖ alt boyutlarında anlamlı fark görülmektedir. Kadınların BZAÖ'nden aldıkları puanlar erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Algılanan Gelir Durumuna Göre BZAÖ Puanlarının Karşılaştırılması

	Çok Düşük	Düşük	Orta	İyi	Çok İyi	P
Özgürlük	4,18±0,91	4,24±0,95	4,37±0,97	4,31±0,93	4,27±1,04	NS
İş İlişkisi	4,19±0,89	4,40±0,96	4,43±0,93	4,43±0,94	4,38±1,16	NS
Sosyal Etkileşim	4,32±0,98	4,20±0,95	4,43±0,95	4,41±1,01	4,27±1,11	NS
Boş Zaman Kullanırlığı	4,12±0,93	4,20±0,95	4,33±0,89	4,29±0,93	4,35±0,99	NS
Aktif-Pasif Katılım	4,12±0,91	4,14±0,88	4,27±0,88	4,22±0,95	4,18±1,02	NS
Hedef Yönelimi	4,04±0,91	4,12±1,09	4,29±1,09	4,18±1,15	4,26±1,21	NS
Algılanan Yeterlilik	4,27±0,83	4,31±0,89	4,40±0,95	4,37±1,01	4,45±1,08	NS
İçsel Motivasyon	3,90±0,99	4,14±1,03	4,19±0,97	4,16±1,10	4,09±1,09	NS
Genel Ortalama	4,16±0,73	4,23±0,77	4,35±0,77	4,31±0,83	4,29±0,92	NS
N	77	138	483	223	40	

NS: Normal Sonuç. İstatistiksel fark yoktur.

Tablo 4'te katılımcıların algılanan gelir durumuna göre BZAÖ puanlarında istatistiksel olarak fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Düzenli Fiziksel Aktivite Yapma Durumlarına Göre BZAÖ Puanlarının Karşılaştırılması

	Evet	Hayır	P
Özgürlük	4,32±0,96	4,31±0,95	NS
İş İlişkisi	4,41±0,95	4,40±0,94	NS
Sosyal Etkileşim	4,41±1,00	4,35±0,96	NS
Boş Zaman Kullanırlığı	4,34±0,90	4,24±0,93	NS
Aktif-Pasif Katılım	4,33±0,93	4,13±0,87	0,001**
Hedef Yönelimi	4,24±1,11	4,19±1,08	NS
Algılanan Yeterlilik	4,45±0,96	4,31±0,94	0,020*
İçsel Motivasyon	4,16±1,02	4,14±1,01	NS
Genel Ortalama	4,35±0,81	4,27±0,77	NS
N	452	509	

*p<0.05, **p<0.01 anlamlılık düzeyi, NS: anlamlı değil.

Tablo 5’de Öğrencilerin BZAÖ *Aktif- Pasif Katılım* (**P<0,01) ile *Algılanan Yeterlilik* (*P<0,05) alt boyutlarının fiziksel aktivite yapma durumlarına göre anlamlı fark gösterdiği görüldü.

Tablo 6. BESYO ve Diğer Fakültelerde Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin BZAÖ Puanlarının Karşılaştırılması

	BESYO (Ortalama±Ss)	Diğer Fakülteler (Ortalama±Ss)	p
Özgürlük	4,38±0,90	4,29±0,97	NS
İş İlişkisi	4,46±0,87	4,39±0,97	NS
Sosyal Etkileşim	4,41±0,97	4,37±0,98	NS
Boş Zaman Kullanırlığı	4,36±0,89	4,26±0,93	NS
Aktif-Pasif Katılım	4,33±0,90	4,19±0,90	0,047*
Hedef Yönelimi	4,28±1,06	4,20±1,11	NS
Algılanan Yeterlilik	4,41±0,87	4,36±0,98	NS
İçsel Motivasyon	4,14±0,99	4,15±1,03	NS
Genel Ortalama	4,36±0,76	4,29±0,80	NS

*p<0.05 anlamlılık düzeyi, NS: anlamlı değil.

Tablo 6’da BESYO ile diğer fakülte öğrencileri arasında BZAÖ alt boyutlarından *Aktif-Pasif Katılım* arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görüldü (p<0,05).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Boş zaman anlam ve önemi öznel olup bireyden bireye farklılık gösterebilir. Bu çalışmada ise üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının iyi seviyede olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonucunda boş zaman anlam ölçeği alt boyutlardan elde edilen ortalama puanlar çok yakın bulunmuşsa da en yüksek puanın “İş İlişkisi” alt boyutunda olduğu ve bunu sırasıyla “Sosyal Etkileşim”, “Algılanan Yeterlilik”, “Özgürlük”, “Boş Zaman Kullanırlığı”, “Aktif-Pasif Katılım”, “Hedef yönelimi”, ve “İçsel motivasyon” alt boyutları takip etmektedir. Gerek literatürdeki çalışmalar (Kara ve diğ. 2018; Atasoy ve diğerleri, 2015) gerekse bu çalışma sonuçları üniversite öğrencilerinin boş zaman anlam puanlarının yüksek olduğu, öğrencilerin boş zamanın anlam ve önemini farkında olduğunu bu sonuçlarda özellikle üniversite hazırlık dönemindeki sürecin etkili olduğunu düşünmekteyiz .

Boş zaman anlamı ölçeğinden elde edilen bulgular cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde “İçsel Motivasyon” hariç diğer tüm alt boyutlarda kadın katılımcılarda erkek katılımcılara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar Gürbüz ve Henderson (2013), tarafından yapılan çalışma ile benzerlik gösterirken Atasoy ve diğerleri (2015) ve Yalçın, Demirel, Demirel ve Çolakoğlu (2017)’nin yaptıkları çalışmada ise BZAÖ’nin alt boyutlarında cinsiyetler arası anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bunun nedeninin ise örneklem gruplarının farklı olmasından kaynaklandığını düşünmekteyiz.

Alan yazında yapılan benzer çalışmalarda (Gürbüz ve Henderson 2013) ve bu çalışmada da Kadın katılımcıların boş zaman anlamlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum Türkiye’de var olan kültürel ve geleneksel yapının kadın bireyler üzerinde oluşturduğu baskıdan kaynaklı olarak kadınların rekreatif etkinliklere katılım düzeylerine engel olabileceği gibi bunun sonucunda ortaya çıkabilecek boş zaman ihtiyacı kadın bireylerde boş zaman anlam kavramının

algılanmasında farkların ortaya çıkması şeklinde yorumlanabilir.

Üniversite öğrencilerinin algılanan gelir durumuna göre BZAÖ puanlarının dağılımı değerlendirildiğinde alt grupların hiçbirinde anlamlı fark bulunamamıştır. Ancak Atasoy ve diğerleri (2015) ve Özşaker (2012) tarafından yapılan çalışmalarda fark bulunmuştur. Bu çalışmalarda ortaya çıkan sonuç yapılan bu çalışmayla paralellik göstermemektedir. Bu farkların nedenleri örneklem grubundaki popülasyon farklılığından olabileceği gibi gelir düzeyinin sınıflandırılmasının farklı olmasından da kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca bu çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarında aktif-pasif katılım ile algılanan yeterlilik alt boyutlarının fiziksel aktivite yapma durumlarına göre farklar gösterdiği görülmüştür. Bu durum düzenli fiziksel aktivite yapan öğrencilerin boş zaman algısı Aktif-Pasif Katılım alt boyutlarının yükselmesini sağlamış, aynı zamanda fiziksel aktivite yapan öğrencilerin algılanan yeterliliklerini de olumlu etkilemiştir. Öte yandan düzenli fiziksel aktivitenin boş zaman anlamındaki diğer boyutlarında bir farka sebep olmadığı düşünülürse FA yapanların daha çok boş zamanı FA zamanı olarak planlamaları şeklinde de yorumlanabilir.

Buna ek olarak BESYO ve diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin BZA ölçek puanları karşılaştırıldığında sadece ölçeğin Aktif-Pasif Katılım alt boyutlarında anlamlı bir fark gözlemlenmiştir. Bunun sebebinin ise BESYO öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılımları, aldıkları eğitimin gereklilikleri ve öğrenim gördükleri ortamlarda fiziksel aktivite yapmaya uygun tesislerin var olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırma betimsel bir araştırma olup üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamları cinsiyet, algılanan gelir düzeyi, FA yapma durumları ve fakültelere göre incelenmiştir. Boş zaman anlamlarında

öğrencilerin yetişmiş olduğu aile, kültürel, sosyal, çevresel şartlar ile almış oldukları ortaöğretimdeki eğitim farklılıkları ve yükseköğretime geçiş sınav puanlarının da farklılık oluşturabileceği düşünülmelidir.

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının iyi seviyede olduğu, boş zaman anlamlarının fakültelere, cinsiyete ve düzenli fiziksel aktivite yapma durumlarına göre farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonuç Afyon Kocatepe üniversitesi öğrencilerinin boş zaman anlamlarının tespit edildiği ilk çalışma olarak referans oluşturacaktır. Bu doğrultuda boş zaman anlamlarının boş zaman aktivite katılımlarında ve aktivite seçimlerinde etkisinin araştırılması; boş zaman anlamları ile akademik ve mesleki öz-yeterlikler arasındaki ilişkinin araştırılması önem arz edecektir.

KAYNAKÇA

- Akatay, A. (2008). Örgütlerde zaman yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 282-300.
- Atasoy, L. K., Öncü, E., ve Kılıç, K. S. (2015). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarında Serbest Zaman Algısı ve Engelleri. *3. Rekreatyon Araştırmaları Kongresi*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Balci, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A., ve Ersöz, V. (2002). Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. *7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Marmara Üniversitesi, Antalya.
- Baltaş, Z., ve Baltaş, A. (2012). *Stres ve başa çıkma yolları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bundy, A.C. (1993). Assessment of play and leisure: Delineation of the problem. *American Journal of Occupational Therapy*, 47, 217-221.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Coleman, D., ve Iso-Ahola, S. E. (1993). Leisure and health: The role of social support and self-determination. *Journal of leisure research*, 25(2), 111-128.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The psychology of optimal experience*. New York, New York: Harper & Row.

- Di Bona, L. (2000). What are the benefits of leisure? An exploration using the Leisure Satisfaction Scale. *British Journal of Occupational Therapy*, 63(2), 50-58.
- Emerson, H. (1998). Flow and occupation: A review of the literature. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 65, 37-44.
- Esteve, R., San Martin, J., ve Lopez, A.E. (1999). Grasping The Meaning of Leisure: Developing A Self Report Measurement Tool. *Leisure Studies*, 18(2), 79-91.
- Gülbağçe, Ö. (1996). *Boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları* (Doctoral dissertation, Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum).
- Gürbüz, B., Özdemir, A.S., ve Karaküçük, S. (2007). Meaning of leisure time scale: Evaluation of psychometric characteristics on Turkish university students. *4th International Mediterranean Sport Science Congress*. Antalya, Turkey.
- Gürbüz, B., ve Henderson, K. (2013). Exploring the Meanings of Leisure among Turkish University Students, *Croatian Journal of Education*, 15(4), 927-957.
- Iso-Ahola, S.E. (1979). Basic dimensions of definitions of leisure. *Journal of Leisure Research*, 11, 28-39.
- Jones, K. (2000). *Zamanı Kullanma: Kendi Kendini Geliştirme Programı*, Çeviren: Akkoyunlu AC. İstanbul, Doğan Kitapçılık.
- Kara, F.M., Emir, E., Gürbüz, B., ve Öncü, E. (2018). Serbest Zamanın Anlamı: Yetişkin Bireyler Örneği. *Sportmetre*, 16(3), 187-195.
- Karaküçük, S. ve Ekenci, G. (1995). Okulların Boş Zamanları Değerlendirme (Rekreatyon) Eğitimindeki Rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 128, 62-66.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreatyon, boş zamanları değerlendirme (6. Baskı)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S., ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreatyon ve Kent(li)leşme*. Ankara:Gazi Kitabevi
- Kemp, K., ve Pearson, S. (1997). *Leisure and Tourism*. Great Britain: Longman Press.
- Madrigal, R. (2006). Measuring The Multidimensional Nature Of Sporting Event Performance Consumption. *Journal of Leisure Research*, 58, 3.
- Neumayer, B., ve Wilding, C. (2005). *Leisure as commodity*. Occupation and practice in context. Marrickville: Elsevier Australia

- Özşaker, M. (2012). Gençlerin Serbest Zaman Aktivitelerine Katılmama Nedenleri Üzerine Bir İnceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Passmore, A., ve French, D. (2001). Development and administration of a measure to assess adolescents. *Participation, Adolescence, Spring*, 36(141), 67-75.
- Passmore, A., ve French, D. (2003). The nature of leisure in adolescence: A focus group study. *British Journal of Occupational Therapy*, 66, 419-426.
- Primeau, L.A. (2003). *Play and leisure*. Willard and Spackman's occupational therapy. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Powrie, B., Kolehmainen, N., Turpin, M., Ziviani, J., ve Copley, J. (2015). The meaning of leisure for children and young people with physical disabilities: a systematic evidence synthesis. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 57(11), 993-1010.
- Serdar, E., Demirel, D.H, Demirel, M., ve Çakır, V.O. (2017). The Relationship Between University Students' Free Time Management and Academic Success. *The Online Journal of Recreation and Sport*, 6(4), 72-82.
- Yalçın, C., Demirel, M., Demirel, D.H., ve Çolakoğlu, T. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Boş Zamanın Anlamı İle Akıllı Telefon Bağımlılıklarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1303-1414.